

สภาพการศึกษา ปัญหา และความต้องการการศึกษาของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ที่เป็นชาวช่อง : การศึกษาเฉพาะกรณี
โรงเรียนวัดทุ่งสะพาน หมู่บ้านทุ่งสะพาน ตำบลพลวง
อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

นางสาวอัจฉรา มุขแจ่ม



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาสารัตถศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-568-879-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014396

EDUCATIONAL SETTINGS, PROBLEMS AND NEEDS FOR EDUCATION OF
CHONG STUDENTS IN PRATHOM SUKSA FIVE AND SIX:
A CASE STUDY OF WATTUNGSAPAN SCHOOL,
MOOBAN TUNGSAPAN, TAMBOL PLUNG,
AMPHOE MAKHAM, CHANGWAT CHANTABURI

Miss Ajchara Mukchaeng

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Foundations of Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1988
ISBN 974-568-879-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาพการศึกษา ปัญหา และความต้องการการศึกษาของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ที่เป็นชาวช่อง : การ
ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนวัดทุ่งสะพาน หมู่บ้านทุ่งสะพาน
ตำบลพลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

โดย นางสาวอัจฉรา มุขแจ่ม

ภาควิชา สารัตถศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วารินทร์ มาศกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษ์พลเมือง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพวรรณ เลขะวณิช)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พฤทธ์ ศิริบรรณพิทักษ์)



อัจฉรา มุขแจ้ : สภาวะการจัดการศึกษา ปัญหา และความต้องการการศึกษาของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ที่เป็นชาวช่อง : การศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนวัดทุ่งสะพาน
หมู่บ้านทุ่งสะพาน ตำบลพลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี (EDUCATIONAL SETTINGS,
PROBLEMS AND NEEDS OF CHONG STUDENTS IN PRATHOM SUKSA FIVE AND SIX :
A CASE STUDY OF WATTUNGSAPAN SCHOOL, MOOBAN TUNGSAPAN, TUMBOL PLUNG,
AMPHOE MAKHAM, CHANGWAT CHANTABURI) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. ชนิดา รักษ์พลเมือง,
208 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาวะการศึกษา ปัญหา และความต้องการการศึกษาทั้งใน
และนอกโรงเรียนของนักเรียนชาวช่องชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนวัดทุ่งสะพาน หมู่บ้าน
ทุ่งสะพาน ตำบลพลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนชาวช่องในหมู่บ้านทุ่งสะพานเป็นชุมชนที่ตั้งหลักแหล่งอยู่เป็นเวลารับ
ร้อย ๆ ปี และยังคงรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นช่องไว้หลายด้าน โดยเฉพาะในด้านวัฒนธรรมประเพณี
และความเชื่อบางอย่าง เนื่องจากชาวช่องเป็นผู้ที่ถือสัญชาติไทย จึงได้รับการศึกษาในโรงเรียนตาม
หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โรงเรียนในหมู่บ้านนี้มีเป้าหมายพิเศษในการให้การศึกษาแก่
นักเรียนชาวช่องคือ ต้องการให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้เพราะนักเรียน
ชาวช่องไม่นิยมศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา อันเนื่องมาจากสภาพฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
การศึกษานอกโรงเรียนที่นักเรียนชาวช่องได้รับ ส่วนใหญ่จะเป็นการถ่ายทอดความรู้ทางด้านอาชีพ
วัฒนธรรมประเพณี คำสอน และจริยธรรม ตลอดจนความเชื่อต่าง ๆ ของชาวช่อง โดยมีครอบครัวเป็น
ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ดังกล่าว สำหรับปัญหาที่พบในการถ่ายทอดการศึกษา พบว่า
โรงเรียนมีปัญหาในการปฏิบัติตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตามที่รัฐกำหนด และมีข้อสังเกตว่าโรงเรียนยัง
ไม่ได้มีการปรับหลักสูตรให้เข้ากับสภาพท้องถิ่นเท่าที่ควร ส่วนผู้ประกอบการไม่มีเวลาในการอบรมสั่งสอนและ
ใกล้ชิดกับนักเรียนด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจ ในด้านความต้องการทางการศึกษาพบว่า นักเรียนต้องการ
ให้โรงเรียนสอนเน้นกลุ่มทักษะและกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย โดยต้องการให้ลดแทรกเรื่องราวต่าง ๆ
ที่เกี่ยวข้องกับชาวช่องและท้องถิ่น ส่วนในด้านการศึกษานอกโรงเรียนพบว่า นักเรียนต้องการมีความรู้
เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัย เพื่อการปรับปรุงคุณภาพชีวิต ความรู้ในเรื่องการทำสวนผลไม้เพื่อการ
ประกอบอาชีพ และยังคงต้องการรักษาวัฒนธรรมประเพณีของชาวช่อง โดยเฉพาะประเพณีการแต่งงาน
แบบช่อง และประเพณีการทำบุญทุ่ง

ภาควิชา สํารตถศึกษา
สาขาวิชา พื้นฐานการศึกษา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

AJCHARA MUKCHAENG : EDUCATIONAL SETTINGS, PROBLEMS AND NEEDS FOR EDUCATION OF CHONG STUDENTS IN PRATHOM SUKSA FIVE AND SIX : A CASE STUDY OF WATTUNGSAPAN SCHOOL, MOOBAN TUNGSAPAN, TUMBOL PLUNG, AMPHOE MAKHAM, CHANGWAT CHANTABURI. ADVISOR: ASSOCIATE PROFESSOR CHANITA RUKSPOLLMUANG, PH.D. 208 PP.

This research study proposed to examine the educational condition, problems, and needs of formal and informal education of Chong students in Prathom Suksa five and six of Wattungsapan School, Mooban Tungsapan, Tumbol Plung, Amphoe Makham, Changwat Chantaburi.

The research findings revealed that the Chong community in Mooban Tungsapan was settled there for hundred of years and it retains hereunto various aspects of the Chong identity, in particular the traditional culture and certain beliefs. Given to their Thai nationality, the Chong are educated according to the 1978 Primary Education Curriculum in Wattungsapan School in the village. In educating the Chong students, the school emphasized basic vocational knowledge since the Chong students preferred not to continue their education at the secondary level pending to their family economic status. Accordingly, the kind of informal education which most of the Chong students obtained was the socialization of knowledge on vocation, traditional culture, religion and ethics as well as the Chong's beliefs ; by having the family performs the essential role in such socialization. Problems generally encountered in the educational process were that school faced the problems in implementing the educational goals formulated by the government and it was noted that the school had not much adapted the curriculum to the local environment; and that parents due to the economic reasons, had not enough time to discipline and cultivate warm relationships with their children. As regards the educational needs it was found that students wished their school to emphasize on the teachings of skills and character development, particularly in insetting the matters of the Chong and the local. Additionally, it was also shown from the aspect of informal education that the students demanded more knowledge on public health for quality of life improvement as well as the knowledge on horticulture tradition was also required with particular emphasis given to the Chong's marriage ceremony and 'Tung' merit-making ceremony.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา สํารตถคึกษา
สาขาวิชา พันฐานการศึกษา
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาช่วยเหลืออย่างดียิ่ง
จากรองศาสตราจารย์ ดร.ชนิตา รักษาผลเมือง อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุม
วิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง และให้ข้อเสนอแนะ
ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือ และให้ความสะดวก
อย่างดียิ่ง นับตั้งแต่เริ่มดำเนินการไปจนถึงขั้นสุดท้ายของการวิจัย บุคคลดังกล่าวได้แก่
พระครูโกศลธรรมรัตน์ (เจ้าอาวาสวัดทุ่งสะพาน) คุณประพันธ์ อองคา คุณสมนึก
ชุ่มจิตต์ คุณดวง ดวงสูงเนิน คุณศรหวน แก้วเกษ ผู้ใหญ่เชิง ชายเชิด และอีก
หลาย ๆ ท่านที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ตลอดจนไปถึงคณะครูและนักเรียน โรงเรียน
วัดทุ่งสะพาน และราษฎรชาวช่องในหมู่บ้านทุ่งสะพาน ตำบลพลวง อำเภอมะขาม
จังหวัดจันทบุรี ที่มีส่วนช่วยเหลือให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จไปด้วยดี

สำหรับผลดีทั้งปวงที่เกิดจากการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่คุณพ่อคุณแม่
ที่รักและเคารพยิ่งของผู้วิจัย ผู้ซึ่งเป็นกำลังใจและสนับสนุนในทุก ๆ ด้านแก่ผู้วิจัย
ตลอดมา


อัจฉรา มุขแจ่ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ช
รายการรูปภาพประกอบ.....	ญ
รายการแผนภาพประกอบ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	1
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	12
2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	13
การศึกษาเอกสาร.....	13
การวิจัยเชิงสำรวจ.....	13
กลุ่มที่ศึกษา.....	13
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	14
การรวบรวมข้อมูล.....	16
การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล.....	17
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	18

	หน้า
ภาคผนวก.....	151
ภาคผนวก ก เปรียบเทียบภาษาพูดระหว่างภาษาไทยกับภาษาซอง...	152
ภาคผนวก ข ขอบเขตและแนวทางในการรวบรวมข้อมูล.....	157
ภาคผนวก ค แบบสำรวจสภาพทั่วไป.....	165
แบบสัมภาษณ์.....	174
ประวัติผู้เขียน.....	208



 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนนักเรียนชาย-หญิงแยกตามระดับชั้นเรียน.....	75
2. คำร้อยละของภูมิหลังของครูและผู้บริหารโรงเรียนวัดทุ่งสะพาน	76
3. คำร้อยละของภูมิหลังของนักเรียนชายของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ปีการศึกษา 2529 โรงเรียนวัดทุ่งสะพาน.....	80
4. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการศึกษาในโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน สิ่งที่ครูปฏิบัติในโรงเรียน ตามการปฏิบัติจริงของครูและผู้บริหารโรงเรียนวัดทุ่งสะพาน.....	88
5. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการศึกษาในโรงเรียนด้านการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของนักเรียนชายของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนวัดทุ่งสะพาน.....	91
6. ผลการสอบปลายภาคการศึกษาของนักเรียนชายของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ปีการศึกษา 2529 โรงเรียนวัดทุ่งสะพาน	93
7. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาทางการศึกษาในโรงเรียนด้านเป้าหมายและนโยบาย ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนวัดทุ่งสะพาน.....	98
8. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาทางการศึกษาในโรงเรียนด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียนวัดทุ่งสะพาน.....	99
9. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาทางการศึกษาในโรงเรียนด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของนักเรียนชายของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนวัดทุ่งสะพาน.....	101

10.	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาทางการศึกษาใน โรงเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ตามความคิดเห็นของ ครูและผู้บริหาร นักเรียนชาวช่องชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 และผู้ปกครองนักเรียนชาวช่อง โรงเรียนวัดทุ่งสะพาน.....	104
11.	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาทางการศึกษาใน โรงเรียน ด้านเนื้อหาวิชา ตามความคิดเห็นของนักเรียนชาวช่อง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนวัดทุ่งสะพาน.....	107
12.	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาทางการศึกษาใน โรงเรียน ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ตามความ คิดเห็นของนักเรียนชาวช่องชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียน วัดทุ่งสะพาน.....	110
13.	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาทางการศึกษานอก โรงเรียน ด้านปัญหาจากสถาบันครอบครัว ตามความคิดเห็นของ นักเรียนชาวช่องชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนวัดทุ่ง- สะพาน.....	116
14.	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาทางการศึกษานอก โรงเรียน ด้านปัญหาจากสถาบันครอบครัว ตามความคิดเห็นของ ผู้ปกครองนักเรียนชาวช่องชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียน วัดทุ่งสะพาน.....	117
15.	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาทางการศึกษานอก โรงเรียน ด้านปัญหาจากสถาบันสื่อมวลชน ตามความคิดเห็นของ นักเรียนชาวช่องชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนวัดทุ่ง- สะพาน.....	118

16. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการศึกษา
 นอกโรงเรียน ตามความต้องการของนักเรียน และผู้ปกครอง
 นักเรียนชาวช่องชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนวัดทุ่ง-
 สะพาน..... 120



ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการรูปภาพประกอบ

รูปที่	หน้า
1. ภาพเด็กผู้หญิงชาวชอง.....	31
2. ญาติผู้ใหญ่เอาข้าวสารมาวางไว้ที่หลังของคู่บ่าวสาว....	38
3. คู่บ่าวสาวชาวชองขณะประกอบพิธีแต่งงาน.....	41
4. เขาหัวเขาควายที่ใช้ในการเล่นงานใหญ่.....	47
5. การเล่นเชิดผีหิ้งของชาวชอง.....	50
6. สะพานแขวนที่ใช้ข้ามแม่น้ำจันทบุรีในหมู่บ้านทุ่งสะพาน...	56
7. วัดทุ่งสะพาน ตำบลพลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี.	68
8. การร่วมแรงกันตำข้าวของชาวชองก่อนนำไปทำขนมจิ้น ในงานเลี้ยงก่อนวันเกณฑ์ทหาร.....	70
9. บริเวณอาคารเรียนโรงเรียนวัดทุ่งสะพาน.....	73

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภาพประกอบ

แผนภาพที่	หน้า
1. แผนที่หมู่บ้านทุ่งสะพาน (หมู่ที่ 2).....	58
2. แผนผังโรงเรียนวัดทุ่งสะพาน.....	74



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย